

*****

Előfizetési ár:
Egy évre 12 kor
Fél évre 6 kor
Negyed évre 3 kor
Egyes szám 24

*****

HONTI LAPOK

*****

Nyílttér sora 40 fill.

Hivatalos
és magánhirdetések
árszabás szerinti.Többszöri hirdetés-
nél árendeménySzerkesztőség és kiadóhivatal:
I P O L Y S Á G O N . -Felelős szerkesztő:
H A L Á S Z F E R E N C .Megjelen
szombaton reggel.

NŐI TÖVÁBBKÉPZŐ ÉS KERESKEDELMI TANFOLYAM.

Irta *Barczán Endre.*

A kis városok állandó baja, hogy ha nagy küzdelem árán sikerül is olyan magasabb rendű iskolához jutniok, melyekben a fiúk taníttatását egész a tudományos életpályákra való előkészítésig a lakosságnak eszközölnie lehet: a leányok számára a polgári iskolán túl egyéb képzőintézet hiányzik. Pedig napról napra nagyobb gondot ad a szülőknek leányaik jövője megteremtésének kérdése.

Az a kevés szerencsés család, melynek leánya jövőjét kenyérkereső pályán biztosítani nem kell, épúgy nehéz feladat előtt áll, mint az a nagy többség, mely kénytelen számot vetni gazdasági s társadalmi életünk teljes átalakulása következtében azzal a gondolattal, hogy a nagyon kétes reményű férjhezmenésre nem számítván, a szülők esetleges elhalálzásakor biztos megélhetést találhasson a felserdült leány. Teljesen érthető, hogyha az anyagi erők nyujtanak is módot a gyermeknek a lakóhelyétől távollevő intézetekben való neveltetésére: rendkívül nagy aggodalommal s féltő várakozással bocsátja ki keze alól az anya leányát ép abban a korban, melyben a gondos, mindent megfigyelő a női életfejlődés bizalmas változásait helyesen értékelő lélekre, meghitt vezetőre legnagyobb szükség van. Bármily sok jó tulajdona van is egy pár leánynevelő intézetnek: nem riád-e meg minden szülő, ha egy-egy, véletlenül kiszívargó kellemetlen hír, vagy éppen botrány valamelyikről szárnyra kél? Érthető, hogy nagy áldozat árán is megszerezne mindeki az alkalmat, hogy a nevelés folytatását a szülői háztól távol idegenekre bízni ne kelljen.

A dolog másik oldala aztán az, hogy a tisztviselő s legtöbb lateiner ember, a kereskedő, az iparosság jelentékeny része nem elégedhetik meg a leányai számára a polgári iskolában adott alapmiveltséggel, hanem gondolnia kell az oklevél-szerzésre is. A megélhetési viszonyok rosszabbodása mindig inkább kitolja a férfiak nősülési idejét sokat, meg vissza is tart a családalapítástól. Hozzájárul ehhez, hogy korunk kezdi megérteni a női szellemi munka értékét s mindig inkább és inkább fordul különböző okok miatt a női munkához ott, ahol az adminisztráció pedans pontosságára, kereskedelmi ügyletek nyilvántartására, levelezések ve-

zetésére, komolyságot kívánó irodai munkákra a nőekkel született ilyenmü kötelességtudás őket rendkívül alkalmassá teszi.

Vannak a nők előtt életpályák, melyek ma már annyira tulzsufoltak, hogy a rájuk való nevelés csak különös hivatottságukra nézve kívánatos, pl. a tanítónői, ovónői! mások viszont csak hosszas és költséges tanulással érhetők el.

E szempontokhoz hozzávéve városunk lakosságának viszonyait és élet-szükségeit, továbbá azt, hogy az egész vármegye területén az ipolysági áll. polgári iskolán kívül egyetlen olyan intézet sincs, hol a leányok az elemi iskola nyujtotta ismereteket kibővíthessék: azt hiszem, igen idő és alkalomszerű volna egy női továbbképző tanfolyam létesítése. Az én tervem szerint e tanfolyam egymással karöltve haladó két célt szolgálna s kettős tagozatra oszolnék. Egyrészt oly tárgyak rendszeres, gyakorlati tanítását venné munkakörébe, melyek a polgári iskolát végzett leány további általános műveltségének kifejlesztésére szükségesek! Másrészt a kereskedelmi iskolai szak-tárgyak tanításával képesítést adna könyvelői, pénztárosi, levelezői, kereskedelmi vállalati, takarékpénztári irodista állások elnyerésére. Az utóbbi tagozat a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium felügyelete alatt oklevél kiállítás jogot nyerne, melyhez — már előzetesen eszközölt tárgyalásain eredményeképpen — a miniszterium elvben már most eleve is hozzájárulását adná.

A tanítás menete pedig olyképp volna eszközözendő, hogy azok, kik kereskedelmi oklevelet szerezni nem akarnának: együtt tanulják a kereskedelmi tanfolyam hallgatóival azokat a tárgyakat, melynek az általános műveltséghez tartoznak, mint pl. földrajzot, német és francia nyelvet; viszont külön a tisztán számukra tanítandó egyetemes irodalom és művészettörténetet, történelmet, kézi munkát, rajzot — festést s esetleg még más tárgyakat. Oklevél szerzés alapját képező vizsgálatot tenniük csak a kereskedelmi tanfolyam hallgatóinak kellene, tanfolyam időtartama a szeptemberrel kezdődő 10 hónap.

Mivel a miniszterium a tanfolyam engedélyezéséhez feltételül köti, hogy arra legalább 25 nő jelentkezék: ameny-

nyben tervem helyesléssel találkozik, ezuton is kérem a polgári iskola IV. osztályát elvégzett hölgyeket, hogy az előzetes munkálatok megcsejthetése, a tervezet, tanításterv, fizetendő díjak megállapítása, a miniszterium részéről az engedély megszerzésének kieszközölése céljából az ipolysági főgimnázium igazgatóságánál *írással* nyilatkozzék az, aki a tanfolyam bármelyik ágában résztvenni ohajt.

Mivel a kereskedelmi tanfolyamok engedélyezéseért legkésőbb március 1-ig kell folyamodni: a tanfolyam csak 1915. szept. 1-vel volna megnyitható, ennél fogva a jelentkezést f. évi augusztus 1-ig kérem, megjegyezvén, hogy e bejelentések csak előleges tájékozással szolgálván, személyi kötelező erővel még nem bírnak.

Egy havi közigazgatás.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága e hó 6-án Ivánka István főispán előktele alatt rendes havi ülését tartotta.

A választott tagok közül jelen voltak: Bolgár János, Ivánka László, Huszár Tibor, Konkolyi Th. Sándor, Nyáry Alfonz báró, Somogyi László választott tagok.

Alispáni jelentés.

Somogyi Béla os. és kir. kamarás főjegyző, helyettes alispán jelentése:

Marek Károly udvari tanácsos alispán május hó 31-én nyugalmába vonulván, — mint törvényes helyettese az alispáni teendőket ellátását, — az alispáni szék betöltéséig átvetem, — kérem a tekintetes közigazgatási bizottság támogatását.

A rendes tavaszi közgyűlésen ugyanekkor nyugdíjaztatuk: Kauesár Márton arvaszéki ülnök folyó évi aug. 15-től. — Czukrasz Gyula vámosmikolai járás orvos folyó évi május 1-től. Gyürky Dezső irodasegédtsízt folyó évi jun. 14-től. Tóth Ferenc vm. hivatalosolga folyó évi június hó 1-től.

Belügyminiszter a zebegényi csendőrsöt folyó évi aug. 1-étől Palást községbe helyezte át, — amely ténnyel a közrendészetben régen tapasztalt hiány nyert megoldást.

Belügyminiszter a háztartási alap 1914. évi költségvetését csekélyebb módosításokkal jóváhagyta s ahhoz képest a rendes kiadások fedezésére 273942 kor. esaládi pótlékok fedezésére 14608 kor. összesen 288550 kor. állami javadalalmazást engedélyezett az 1914. évre.

Pénzügyminiszter, — belügyminiszterrel egyetértőleg Tópaták község tűzkárosult lakossága felsegélyezésére 13000 kor. kamatmentes állami inség kölcsönt engedélyezett, — melynek felvétele iránt a szabályszerű intézkedések megtétek.

Földmívelésügyi miniszter rétfajvitási munkálatokra Csáb, Csal, Daesókeszi és Apafalva községek részére egyenként 150—

150 kor. egyszerismindenkorai államsegelyt engedélyezett.

Végül jelentem, hogy szobellébi körjegyzővé: Lehoczky Károly, — szentantali körjegyzővé: Wolfram Ferenc; — egyházmárai körjegyzővé Tomor János választott meg.

Közegészségügy.

Vm. t. főorvos jelentése:

A közegészségügyi állapot május havában az egész törvényhatóság területén kedvezőbb volt, a mennyiben a tavaszi hónapokban a legtöbb megbetegedést okozni szokott hevenyfertőző megbetegedések száma csökkent.

Vörheny május havában 10 községben észleltetett 23 megbetegüléssel, áprilistől maradt 28, összesen 51 eset, ezek közül gyógyult 31 elhalt 4, ápolás alatt maradt júniusra 13, Kanaró 8 községben 41 betegüléssel, gyógyult 4, ápolás alatt maradt 37. Ronszóteroklob 6 községben 7 esettel, 1 meghalt 4 gyógyult, kettő ápolatik. Hasihagymáz 1 községben 1 esettel.

Orvostörvényeségi boncolat tartott Letkésen egy lövés által elhalt férfi holttesten.

Ebmarási eset volt Nagymaroson 3, ipolysági járásban 2, mind az öt a Pasteur féle oltó intézetbe küldetett.

Tíz dajkaságba adott gyermek fölött gyakoroltatott hatósági felügyelet, mindannyi gondozása kielégítő.

Szódaviz gyárak, műhelyek, boltok italmérésok, vizsgálatánál említésre méltó rendellenesség nem tapasztaltatott.

Tanügy:

Kir. tanfelügyelő jelentése:

Járvány miatt Egyházmárai, Ipolyvisken, Horhiban és Pereszlyényben szünetelt a tanítás. Ipolyságon sariak miatt az iskola folytatólagosan bezárattott, ott a szorgalmi idő, évfizsga nélkül, befejezést nyert. Különbben a vármegye területén lévő iskolák majdnem mindenikében e hónap végével nyert befejezést a tanítás munkája, kivéve az állami tanintézetek, melyekben e vizsgálatok június hó közepe táján tartatnak meg.

E hónap folyamán a vármegye 24 község 25 iskolájának 37 tantermében történt iskolalátogatás.

Vámosmikolán a tanítók fizetésének kiszolgáltatása körül merültek fel zavarok, de az

alispán ur erényes intézkedése folytán a rend ismét helyre állott. Kisgyarmaton a plébános tapintatos eljárása következtében gyönyörű épületet nyert az iskola. udvara azonban még nincsen elkerítve. Tópatakon a földmivvelésügyi miniszterium 6000 kor. államsegelyt ajánlott fel a rkath. iskola felépítéséhez, most folynak az alkudozások a hitközséggel, s ha ezek eredményre nem vezetnek, s az iskola továbbra is a régi rozoga épületben marad, kénytelen leszek annak bezárattása iránt intézkedni. Magaslakon minden rendben van, az egyház fiatal, új tanítót is választott már, aki szeretne tanítani, de nem tud, mert iskolája bezárattott.

Bakaszenesen az új iskolának szeptember 1-ig készen kellene lenni azonban eddig még egy kapavágással sem kezdték meg az építést. De a helyszínén megszemlélttem az állami iskolának szánt telket is s azt találtam, hogy az közvetlenül a temető mellett fekszik s ha az iskola ott azon a helyen felépül, az állandó tanyája lesz a fertőző miazmának s így melegágya a járványos gyermek-betegségeknek, Ezt megakadályozandó, óvást emeltem a m. kir. vall. és közokt. ministeriumnál. — A gyökösi állami iskolánál új tanító nyert alkalmazást, de nem tanít, mert az ő iskolája is hatóságilag bezárattott. Bacsófaluban eddig egy ronda, alacsony sötét szobákban folyt a tanítás amely az épületben lévő istállóval volt határos. Az egyház új iskola építésébe fogott a község által e célra adományozott telken, a munkát azonban félbe kellett szakítani, mert a képviselőtestületi határozat törvényhatósági megerősítést még nem nyert s így az építés bizonytalan időre elhalasztatott. Bagyanban rossz az iskola s rossz a tanító lakás is, ez ügyben a tekintetes közigazgatási bizottság már határozott, de az iskolaszék részéről felebbezés adatott be s e miatt nem tud dűlőre jutni a már tarthatatlanná vált állapot.

A most felsorolt iskolákban az előirt tananyag nagyobb részt feldolgoztatott s én tisztelettel jelenthetem a Tekintetes közigazgatási Bizottságnak, hogy a vármegye területén egyetlen iskola sincs, amelyet meg nem látogattunk volna. Tíz és több esztendő mulasztásokat kellett pótolnunk s bizony nem egy iskolában tapasztalhatók az elmaradottság szomorú következményei. Erről különben tanúságot tesznek a VI. osztály vizsgálataihoz kiküldött iskolafelügyelők jelentése, amelyekről a jövő hónapi ülésen részletesen beszámolok.

A vall. és közokt. minister a megye terü-

letén három új állami iskolát szervezett, még pedig: Hévmagyarádon, Sirakon és Szudon, a nagymarosi iskolánál egy új, a II. tanítói állást szervezte s a korponai állami iskolánál is 2 tanítói állomásra pályázatot hirdet.

Az ovónók fizetés rendezése most sem nyert teljes befejezést, e hónap folyamán az ipolynyéki községi ovónó kapott 1000 kor. államsegelyt hátra van még a középpalóitai F. M. K. E. ovónó fizetés rendezése, mint-hogy azonban az itt alkalmazásban volt Jung Matild ovónó végkielégítéssel május 1-től nyugdíjaztatott, az új ovónó kinevezésével valószínűleg a fizetés is fog utalványoztatni.

Állategészségügy.

Th. állatorvos jelentése:

Sertésvész. Bakabánya, Szob, és Márianosztra községekben fellépett és Garampádon megszűnt.

Sertésorbánc megszűnt Felsőbakán.

Lépfene fellépett Perőcsényben, megszűnt Nagybrzsönyben és Perőcsényben.

Veszettség Felsőterény, Nagymaros és Hontfűzesgyarmaton lépett fel, Drégelypalánkon pedig megszűnt.

Szaj és körömfájás Kemencén fellépett és Ipolyságon megszűnt, Sercogözüsk fellépett, Bacsófalván, Boriban, Bátor Felsőzemberen, és Ipolyhidvégen, megszűnt Bacsófalván és Boriban.

Rühkór fellépett Perőcsényben. A marharakodó állományon elszállított 130 drb. szarvasmarha külföldre, 44 drb. sertés belföldre és 186 drb. juh külföldre.

Államépítészeti:

Áll. ép. hiv. főnökének jelentése:

Az állami és törvényhatósági közutak állapota általában jó volt, közlekedési akadályok nem fordultak elő.

Az építések és szállításokat illetőleg megemlítem, a folyamatban lévő fedanyag szállítást mindkét osztályu uton, az utteknők megszüntetése kapcsán az ipolyság-palásti uton 2 darab, a vámosmikola-ipolypasztó-kisölvédi, uton 4 darab betoncső terméskő burkolattal való kiépítését, és a kóvár-ujfalui uton a folyamatban lévő hengerlést.

Közigazdaság.

Közigazdasági előadó jelentése:

Május hó első felének kedvező csapadékos időjárását a hó második felében na-

A leányiskola egy éve.

Ipolyság nagyközség közönsége már egy emberöltő előtt annak tudatára jött, hogy a közművelődésnek milyen nagy szolgálatot tesz, a nőnevelés hajlékának, a polgári leányiskola létesítésével. Szerencsés volt a közönség abban is, hogy az intézet idővel államosítottván, annak folytonos fejlődésének útja megnyitott és szerencsés abban, hogy intézete olyan vezetés alá került és oly tanerőkkel rendelkezik, hogy e téren valósgos mintaiskolaként áll itten. Mintaszerű rend az adminisztrációban, a berendezésben, oktatásban és nevelésben jellemzik az ipolysági polgári leányiskolát és felettes valamint felügyelő hatóságai más-kép, mint a teljes elismerés hangján Schiller Irma igazgató és a tantestület működéséről soha sem nyilatkoznak.

Ez az intézet zárta be f. hó 12-én az 1913—1914. tanévet, egy újabb ciklussal öregbítvén nemcsak az intézet korát, de kulturális érdemeit is. 110 rendszer és 21 magántanuló látogatta az iskolát, a rendszeres tanulók közül 21 volt vidéki, a magántanulók mind a környékből valók és így az intézet ahhoz is hozzájárult, hogy a kereskedelmet és forgalmat a szülők és hozzátartozók itteni eljárása és időzésével, bevásárlásaikkal, emelje. A mi bizony a mi elég szerény forgalmunk mellett is jelen-tékenyen latba esik.

Az intézet berendezése a múlt tanévben

ujjattatván meg, most már csak egyes hiánnyok kiegészítésére volt szükség, a könyvtár és szertár is sok hasznos beszerzéssel gyarapodott. Örvedetesen fejlődik az ifjúság „Arany János önképzőkör”-e, mi a vezető tanítónő: Wales Elza tanár érdeme.

A tanulók szép előmeneteléről a közönségnek a lefolyt vizsgálatok alkalmával volt alkalmuk meggyőződni, hol nemcsak a jeles tanulók precíz és értelmes feleletei, de a gyengébbek tudása is bizonyítékát adta a tanári kar fáradozásának.

A kiváló szorgalmu, jó magaviseletű tanulók közül ösztöndíjban részesült: Draskóczy Iphigénia IV. és Schmatz Margit III. o. t.

Könyvjutalomban részesültek:

Az I-ső osztályban: Jagasich Sarolta, Kollmann Erzsébet.

A II-ik osztályban: Baán Erzsébet, Berezán Aranka, Gálósi Dalma, Kiss Erzsébet, Lengyel Katinka, Róth Mariska, Heresuth Ilona.

A III-ik osztályban: Antal Erzsébet, Osepj Ilona, Lehoczky Jolán, Martsán Emma, Köhn Lili, Szauter Erzsébet.

A IV-ik osztályban: Bartos Olga, Botka Györgyi, Gágyor Mária, Grünfeld Erzsébet, Huber Jolán, Mojis Ilona, Rurik Mariska, Schultz Olga.

A vizsgálatokon valamint a záróünnepélyen megjelent szép számú közönségnek

valóságos meglepetéskép szolgált a rajz és a kézimunka kiállítás megtekintése.

A szabadkézi rajzot Sirsichné Takách Ida tanítónő oktatja, ez évben másod alkalommal voltak még csak kiállítva a rajzok, de valóban csodálatos szép munkákat produkáltak a leányok. Valóban szokatlan, hogy ilyen foku intézetben már oly sok ügyes dolgot lásson az ember. A vezető e tekintetben kiváló tehetségének szolgál ez csak igazolásául. Az oktatás céljaira beszerzett magában is érdekes mintagyűjtemény pedig Schiller Irma igazgatónak ügyszeretetét tanúsítja.

A kézimunka kiállítás ez évben különösen fényes és örvedetes a magyaros minták térfoglalása. Hegyessy Rózi tanítónő jó izlése, szorgalma és odaadó munkássága vezeti a leánykezeket oly téren, melyen az egész életben szükséges és hasznos kézimunka ismereteket elsajátítják és izlésüket is fejlesztik.

Szép műsorral folyt le az évfizgató ünnep.

Közreműködtek szavalattal: Pósa Edith, Kollmann Erzsébet I., Berezán Aranka II., Lehoczky Jolán III., Botka Györgyi IV. o. tan., énekekkel: Heresuth Ilona és Bulla Margit; zongorajátékkal: Jagasich Sarolta Hirschberg Anna, Pósa Edith, Juhász Margit, Martsán Emma és Gálósi Dalma.

Nagy hatást keltett „A Magyar dal” című melodráma, melyet Draskóczy Iphigénia adott elő, a növendékek kara és Gálósiné S Paula tanítónő zongorakisérével.

gyobbára enyhe és száraz időjárás váltotta fel. A hőmérséklet különösen e hó napjainban többnyire magasabb volt a normálnál — míg 30—31-én esőre fordult. A hó első felének kedvező időjárása a kissé elmaradt vetéseket úgy az őszi, mint tavasziakat, valamint a takarmány és kapás növényeket minden tekintetben kedvezően befolyásolta úgy, hogy a buzavetéseket kivéve, melyekben hosszú évek óta nem tapasztalt módon terjedt el a rozsa, közepes termés várható. A rozsa különösen a vármegye déli felében terjedt el nagymértékben, kisebb mértékben a megye éjszaki felében, ahol a buzavetéseket általában elég jóknak mondhatók.

A mesterséges takarmányneműek, lóhere, lucerna kaszálása folyamatban van, termésük nem a legkielégítőbb. A rétek és legelő növényzete a vármegye egész területén üde szép.

Állattenyésztés terén a viszonyok az egész vármegye területén kedvezőek. Május hónapban a báti járás apaállatai vizsgáltattak meg, az eredmény igen kedvező. A felügyelőség május hónapban kiosztott 12 drb. tenyészbikát és 4 drb. kant.

A munkás és cselédviszonyok a vármegye egész területén kedvezőek. Munkaerőben hiány nincs. Szociális mozgalom az egész vármegye területén észlelhető nem volt.

Pénzügyigazgatás.

A pénzügyi közigazgatás 1914. évi május havi menete.

Befizetési eredmény.

a) Egyenesadó

Hátralék 1913. év végén	168506 kor. 23 fill
Az 1914 évi adótartozásának és utólagos előírás II. évnegyedi esedékes része	605919 kor. 72 fill
Összesen:	774425 kor. 95 fill.
Törlesztés	12761 kor. 25 fill
Megállapított tartozás	761664 kor. 60 fill

Befizetés

1914. év január 1-től április hó végeig	172816 kor. 43 fill
1914 évi március hónapban	97981 kor. 41 fill
Összesen:	270797 kor. 84 fill

Hátralék	490866 kor. 76 fill
Összehasonlítás az 1913. évi befizetési eredménnyel befizetés	
1913. év január április hónapban	196171 kor. 57 fill
1913 év május hónapban	110876 kor. 34 fill,

Összesen: 307047 kor. 91 fill

Az 1914. évi befizetési eredmény tehát 1913. év január ápr. hónapban 23355 kor. 14 fillérrel kisebb 1913 évi május havában elértnél 12894 kor. 93 fill kisebb

Hadmentességi díj.

Hátralék 1913. év végén	24166 kor. 77 fill
Az 1914 év hadmentességi díj-tartozásának és utólagos előírásnak II. évnegyedi esedékes része	148 kor. — fill
Összes tartozás:	24314 kor. 77 fill.
Törlesztés	2163 kor. 25 fill
Megállapított tartozás	22151 kor. 52 fill.

Befizetés.

1914. év január április hónapban	2019 kor. 44 fill
1914 év május hónapban	495 kor. — fill,
Összesen:	2514 kor. 44 fill.
Hátralék	19637 kor. 08 fill
Az 1913. év január ápr. hónapban befizetett	1871 kor. 14 fill.
1913 év május hónapban	266 kor. 80 fill
Összesen:	1871 kor. 94 fill

Az 1914 évi befizetési eredmény tehát az 1913. évi befizetési eredménnyel és pedig január április havi 148 kor. 30 fillérrel nagyobb ellenben a május havi 228 kor 20 fillérrel kisebb.

Előírt az elmúlt hónapban.

Egyenesadóban	2343 kor. 54 fill
Haddijban	— kor. — fill
Országos beteg-ápolási-pótadóban	15 kor. 87 fill
Összesen:	1088 kor. 55 fill

Törültetett azon hónapban.

Egyenesadóban	1784 kor. 61 fill
Haddijban	618 kor. — fill
Országos beteg-ápolási-pótadóban	63 kor. 26 fill.
Összesen:	2465 kor. 87 fill

Fizetési halasztás kedvezménye engedélyezett egyenes adóban (12 esetben) 3061 kor. 69 fill. és illetékben (16 esetben) 16386 kor 33 fill erejéig. Ideiglenes házádomentesség engedélyezett 8 évre, 2 esetben és 10 évre 3 esetben.

A hétről.

— junius 12

Urnappja.

Az egyház menyegzői napja, az Urnappja, az oltári szentség szerzetésének ünnepe.

A menyegzőkön szokásos külsőségekkel végzi szertartásait e napon a katolikus egyház.

Lombos sátrakat emelnek a templom közelében, virágdiszes körmenetre indulnak a szentséggel, örvendező énekekkel dicsőítik az Urat.

Négy lombsátrat építenek, amelyeknél pihenőt tart a zsolozsmázó körmenet s a sátor alján ragyogó ruhában áll a pap, felmutatja az oltári szentséget és áldást oszt vele a világ minden tája felé.

Közel hétszázados multja van ennek az ünnepnek, a szertartásainak és gyönyörű énekeinek.

Egy jámbor apáca, Juliánna, a lütichi kolostorban, látomást látott és annak sugallatára fölkérte Pantaleon Jakab főesperest, hogy szorgalmazza az Urnappjának szentelt külön ünnepet.

Pantaleon Jakabból IV. Orbán néven pápa lett és 1264-ben elrendelte az új ünnep tartását.

A Mise szövegét és a körmenet énekeit akvinoi Tamás szerzette s közülük kettő: „Mondj éneket zengő nyelven” és „Dicsérd, Sion, Megváltódat”, az egyházi költészet legszebb alkotásai közé tartoznak, melyeknek

Az ügyesen előadott számokat és a szépen betanított karénekeket a közönség lelkesen megtapsolta.

A növendékek nevében *Mojis* Ilona busuzott a tanári kartól.

Magas nivóju, poétikus évzáró beszédet mondott Schiller Irma igazgató. A munka nemességét, szépségét, boldogító voltát festette ragyogó színekkel, ékes dialektikával. Majd egy aktuális témára tért át: a II. Rákóczi Ferenc emléke elleni merénylet kapcsán, dicsőítvén a nemzet nagyját e szavakkal:

„Divat ma berontani hideg és nedves kézzel a mult kegyeletes kódéba és kiráncigálni a dicsfényből történelmi alakjainkat a mai élet rideg fölfogásának világitásába. — Ez szentségtörés, megsértése a nemzeti kegyeletnek.

Nemrégiben nemzeti létünknek egyik sokat szenvedett tragikus hősről, a nagy fejedelemről, II. Rákóczi Ferencről írt egy megbotránkozottan egy tudós. Arról az elbujdosott Rákócziáról, aki egy millió kétszáz ezer holdnyi birtokáról mondott le, hogy a török kegyelemkenyerén élve tegyen hiábavaló kísérleteket az eltiport magyar szabadság helyreállítására. Tudják-e kis leányaim, milyen nagy terület 1,200.000 holdnyi föld? Ugy-e nagy területen fekszik Ipolyság is, képzeljék el még hozzá mind azt a nagy területet, melyet Hontvármegye magában foglal! Rákóczi birtoka pedig kétszer olyan nagy volt, mint Hontvármegye.

— Rákóczi fényben született és sze-

génységben halt meg egy eszméért. Ez nagyság, melyet nem dönt meg semmiféle irattárban lappangó okmány. Ez maga az okmányok okmánya. Ennek az okmány-nak a betűi és sorai hegyek, erdők, folyók, várak, városok és falvak, melyek váltása egy hűségkü lett volna. Egy szó. Egy meghajtott fej. De ezt a szót Rákóczi sohasem mondta ki és fejét Rákóczi sohasem hajtotta meg. Mert ezzel lemondott volna jogairól, nem a maga jogairól, hanem a nemzet jogairól, mert a kettő egybeforrott az ő lelkében.

Rákóczi azonban meghalt szegényen, számkivetésben azért az eszméért, — melyért élt, holott feje fölött lebegett mindig a bőség kosara. Csak ki kellett volna nyújtania a kezét érte. De nem tette, mert ugyanakkor meg kellett volna tagadnia az eszmét.

Ő már életében sem ember volt, hanem az eszme, mely időnként gazdátlanul és árván kóborol az országban. A nagy eszmék természete az, hogy addig, amíg a hivatott embert meg nem lelik, testetlenül lebegnek a földön és égen. Zirregnek-zugnak a levegőben epedező szellő és siró szél gyanánt, bujdosnak az erdők lombjai közt merengő árnyék és hintázó napfény képében vagy fenn sugárzanak elérhetetlen álombeli csillagrajnak az éjjeli ég titokzatos bársonyán.

Mikor kilovagolt a hazából, itt hagyta fejedelmi magánbirtokát, mely nem csuszik ki lába alul, ha a lova fejét Szatmár felé fordítja. De ő nem fordította meg a

lovát. Magyarország legelső nemzetségének, fejedelmek sarjainak sorsa, jóléte, gazdagsága, kényelme, jövője függött attól, hogy vissza-e — vagy előre. Odakünn bizonytalanság, sötétség, szegénység, véletlen, csalódás, megalázás és egy elhagyott sir valahol távol, ezek a jól ismert járuléka a bujdosásnak. Ő nem fordult meg, itt hagyott mindent és nem vitt egyebet magával a benne megtestesült eszménél és egy gyönyörű hagyományt, regét, legendát, mellyel kétszáz évig kevélykedett a magyar. Vitte magával a legendát, miként a leáldozó hold viszi csónakján az ezüstfényt és a hajnal a csillagok égi nyáját. És ha a legújabb történetíró azt mondja, hogy élete hasonlított a medréből kieső hullámhoz, mely mellett közömbösen fut el az eleven folyó, kár volt megállapodnia hasonlatánál, mert ez a ragyogó hullám nem tespedt el haszontalanul a fővenyben. Fölszívta azt a nemzet levegője aranyfelhő gyanánt, mely kétszáz év óta jár fölöttünk, permetezve ránk, önértünkre, történelmi öntudatunkra, nemzeti karakterünkre örök májusi esőt, s megkoronázva történelmünket egy pompás szivárvány diadémjával. Mert szivárvány ugyan a kuruc világ, de a szivárvány anyja az áldásos, permeteg és apja a nap.

Meleg szavakkal mondott az igazgató végül istenhozzádot a távozó tanítványoknak és ezzel ment a boldog leánysereg vakációra.

ujongó öröme mindig frissen és szívesen szólóan hat.

Urnapiján tömjénillat tölti meg a házakat és szent dalok verik fel az áhitatos csendet a menet útján. . .

Nálunk is a hagyományos szertartással ülték meg a katolikus hívők Urnapját.

Schreiber Aladár esperes-plébános vezette az ünnepi körmenetet a feldíszített négy lombossátorhoz.

A H. G. E. ülése.

A Hontvármegyei Gazdasági Egyesület e hó 2-án tartotta havi ülését Ivánka István főispán, elnök elnöklése mellett. A titkári jelentés során örvendtes tudomásul szolgált, hogy a földművelésügyi miniszter Tóth Jánosnak Ipolyságon a régen kért mintagazdaságot engedélyezte.

Lódíjazást máj. 24-én tartotta Ipolypásztón az egyesület, kiosztatott a földművelésügyi miniszter által e célra adományozott 500 kor. a Wilczek Vilmos gr. által adományozott 100 korona és a gazdasági egyesület által telajánlott 100 kor.

A vármegye területén már régebben nem volt lódíjazás, a kisgazda közönség örömmel és nagy számmal vett részt a díjazáson, körülbelül 300 drb. ló és csikó lett bemutatva. — A lóanyag igen szép volt, körülbelül 95 drb. szopós csikó is lett anyjukkal elővezetve. — Wilczek Vilmos gróf lótenyésztési bizottsági elnöknek adományáért és közreműködésért a bizottság hálás köszönetét fejezi ki.

A belügyminiszter leirata szerint a eselédkönyvek és munkás igazolványoknak areképpel való ellátását nem tartja keresztül vihetőnek.

Házipari tanfolyamokra adandó segélyt jul. 15-ig kérni fogja az egyesület a földművelésügyi minisztertől.

Magyar földbérlok szövetségének egyesületük támogatása ügyében beadott felhívásra az igazgató választmány határozza, hogy a mennyiben a kifizetői céljának meg fog felelni, az egyesületet erkölcsileg támogatni fogja.

Jásznagykunszolgok vármegyének átiratára, melyben a gazdaságnál használatos mértékek kétféle évenkénti hitelesítését megszüntetni óhajtja, azon véleménynek adott kifejezést, hogy a mértékek vizsgálata szükséges, de az a gazda lakóhelyén történjék.

Ipolyszalka községnek legeltetési szabályrendeletének oly irányu megváltoztatását, hogy birka is kihajtható legyen a legelőre, megengedhetőnek tartja.

Ipolyság nagyközség kérelmét nem tartja teljesíthetőnek, hogy az ebadóalpból a ménlovak tartásából eredő hiányt fedezze, és a mennyiben Ipolyság a ménlő tartást nem vállalná, gondoskodik, hogy a mének más községekben nyerjenek elhelyezést.

Polgári Olvasókör Ipolyságon.

Ipolyságon a földműves, a kishivatalnokai állású osztályhoz tartozók, sőt az iparosok egy nagy része is elkülönített társadalmi életet él. Nincs semmi oly szervezet, oly kapocs, mely időnként összehozná őket. Ha dolguk végeztével vagy ünnepnapokon barátaik, ismerőseik, vagy foglalkozásukhoz tartozókkal összejönni s szórakozni kívánnak, kénytelenek kocsimába, vagy kávéházba menni, mi pedig költséges dolog, sőt sokszor az illető — talán akarata ellenére is — esztelen pazarlásba keveredik.

Ily módon szer felett üdvös dolog lenne itt az említett osztályokhoz tartozók részére egy olvasókör alakítása.

Az elmúlt napokban egy gazdakör létesítésének eszméje volt megpendítve; azonban minthogy az előzetes értekezlet al-

kalmával épen maguk a megjelent gazdák adtak azon óhajuknak kifejezést, hogy ily társas körbe minél többen, tehát az említett osztályok is mind bevonassanak, a jelen voltak elhatározták, hogy a gazdakör elejtésével egy polgári olvasókör alakítását kísérlék meg.

Az évi tagsági díj, az előzetes megállapítás szerint 4 K-tól — legfeljebb 6 K-ig terjedhető összeg lehet. Ily csekély tagdíj mellett azonban szükséges, hogy legalább 150 tag belépésére legyen kilátás, mert hiszen tudvalévő dolog, hogy Ipolyságon a legkülsőbb részekben is egy a kör részére szükséges 2 szobás lakás évi bére legalább is 400 k., s ehhez jön még a fűtés, világítás, szolgálta és lapok ára, mi együtt a legszerényebb igények mellett is elég tetemes összegre rug.

Ha a legkisebb faluban is meg lehet alakítani egy olvasókört, miért ne jöhetne létre az itt is, ily intelligens népes helyen. A körben a tagok rendelkezésére állana több napi és hetilap később könyvtár; szórakozásul, a kártya lehető mellőzésével többféle társasjáték vezetettnek be, s e mellett a vezetőség gondoskodnék arról is, hogy tagjait időnként közhasznú felolvasásokkal művelje és évenként legalább egyszer a farsangban, saját alapja javára műkedvelői előadás, vagy kabaréval egybekötve táncmulatságot rendezne.

Még csak egy dologra kívánom felhívni a szíves érdeklődők figyelmét, hogy t. i. a kit a taggyűjtők eddigelé véletlenül fel nem kerestek volna, f. hó végéig tagul jelentkezhetnek többek között Jávor B. Lajos, Porubszky Géza dr., Okolicsányi Tibor dr., Marczay Miksa és Baráty Ferencnél.

— In.

— **A koronázás évfordulója.** A király megkoronáztatásának 47-ik évfordulóját e hó 8-án szokott módon ünnepelték meg Ipolyságon is. Reggel 9 órakor Schreiber Aladár esperes-plébános ünnepi misét celebrált melyen a hatóságok testületileg jelentek meg. A középületekre kitűzték a nemzeti trikolorót.

— **A főispán Selmece.** Ivánka István vármegyének főispánja e hó 9-én Selmece utazott, ahol elnökölt a testvértörvényhatóság rendes havi közgyűlésén, és e hó 10-én a közigazgatási bizottság ülésén.

— **Eljegyzések.** *Majthényi* László báró lukanényi földbirtokos, főrendiházi tag, eljegyezte *Tamásy* Hannát, *Tamásy* Árpád és felesége, bessenyi Beóthy Anna leányát, Beóthy Pál képviselőházi elnök unokahugát.

— *Holczér* László honfelmérő földbirtokos eljegyezte *Simay* Margitot Beisőbárándon.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Ivánka István vármegyének főispánja vármegyének törvényhatósága részére e hó 24-ik napjára rendkívüli közgyűlést tűzött ki.

— **Uj kir. ítélőtáblai bíró.** A király *Kecskeméthy* Géza balassagyarmati kir. törvényszéki bírónak. ki Ipolyságon hosszú éveken át mint törvényszéki aljegyző, majd mint kir. járásbíró működött, a kir. ítélőtáblai bírói címet és jellegét adományozta.

— **Uj főrendiházi tag.** *Majthényi* László báró lukanényi földbirtokos, kiez évben érte el nagykorúságát, mint a főrendiház tagja megkapta királyi meghívóját, és a főrendiház legutóbbi ülésén már részt is vett. *Majthényi* László báró most végzi Budapesten jogi tanulmányait, kedvelt tagja a fővárosi mágnásvilág aranyifjúságának és a Nemzeti Kaszinónak. Vármegyénknek első virilistája s fényes vagyoni helyzeténél, előkelő nevével fogva idővel az a

szép hivatás vár reá, hogy vármegyénk politikai, társadalmi és kulturális életében első sorba jusson azok közt, kiknek vármegyénkben vezető szerepe van.

— **A közigazgatás köréből.** Vármegyénk főispánja *Horváth* Sándor, a jegyzői karba szolgálattételre becsztott szolgabíró tiszteletbeli aljegyzővé és *Thuránszky* Béla végzett joghallgatót közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

— **A Diák Segítőegylet közgyűlése.** Az ipolysági áll. főgimnázium tanulóit segítő egyesület évi rendes közgyűlés f. hó 14. vasárnap délelőtt fél 12 órakor tartja meg a főgimnázium I. osztályának termében Barczán Endre ügyvezető elnök elnöklése mellett. Ezt megelőzőleg a választmány tart ülést. A közgyűlésre az összes rendes, örökös és alapító tagokat ezuton meghívja az elnökség. A közgyűlés tárgyszorozata következő:

1. Jelentés az egyesület 1913—14. évi életéről.
2. Pénztári jelentés.
3. Az 1914—5. évi költségvetés megállapítása.
4. Jegyző és számvizsgálók választása. Esetleges indítványok.

— **Orvosi körökből.** Vármegyénk. főispánja *Sándor* Gyula dr. vámosmikolai gyakorló orvost a vámosmikolai járásba járásorvossá nevezte ki.

— **Évzárás a főgimnáziumban.** Az ipolysági állami főgimnázium idei vizsgálatait a következő sorrendben tartja meg:

Június hó 15. d. u. 2—3. ev. hittan, június 16. d. e. 11—12. reform. d. u. 2—3. izr. 18. d. e. 10—12. r. kath. hittan.

18-ikán délelőtt az írásbeli, 19. d. e. a szóbeli magánvizsgálatok lesznek.

Június 20. d. e. 8—10. I. oszt. latin, 10—12. I. o. számtan, 12—1. I. oszt. természetrajz;

22-ikén 8—10. II. oszt. latin, 10—12. II. o. számtan, 12—1. II. o. természetrajz;

23-ikén 8—10. I. oszt. magyar, 10—12. I. oszt. rajz. mértan, 12—1. I. o. földrajz;

24-ikén 8—10. II. földrajz, 10—12. II. o. rajz. mértan, 12—1. II. o. magyar.

Az évzáró istentisztelet június 29. d. e. 8. órakor lesz s 9 órakor jutalmak s bizonyítványok kiosztásával az iskola első éve bezárul.

A főgimnázium ez alkalommal még a tanulók csekély számára s kezdő voltára való tekintettel záró ünnepet nem rendezhet, lehetetlen lévén a kis tanulók olyan szerepeltetését vinni a nyilvánosság elé, melyből egy ünnepség műsora kiteljék.

— **A tanfelügyelőség köréből.** Jankovich Béla vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Pólya Sándor dr. kir. segédtanfelügyelőt Hontvármegyéből Veszprém vármegyébe helyezte át hasonló minőségben.

— **Uj elemi iskolák.** F. é. szeptember hó 1-én három uj állami iskola kezd meg működését vármegyénkben és pedig Szudon, Sirakon és Hévmagyaradon. Ezen iskolák közül tulajdonképen csak az utóbbi kettő új, mert Szudon eddig ev. iskola volt s most ezt vette át az állam.

— **Évzárás az izr. elemi népiskolában.** Az ipolysági izr. iskolában az 1913—14 tanév évvégi vizsgált a következő napokon tartják meg.

Június 12-én d. e. 8-12-ig hittan vizsga az összes osztályokban.

Június 14-én d. e. 8-10-ig az I. és II. oszt vizsgája.

Június 15-én d. e. 8-11-ig a III. és IV. oszt vizsgja.

A vizsgák napjain a kézi munkák lesznek kiállítva.

A vizsgálatra a t. szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja *Spitzer* Jakab ig. tanító.

— **Érdekes művészt.** T. Hadrik Anna asszony, a kitűnő drámai művész, aki Jászai paródiáival tette nevét különösen nagygyá a budapesti Nagy Endre és Medgyaszay-kabaréban, mielőtt rendes tátrai körutjára indulna, e hó 14-én (vasárnap) utba ejti városunkat is s egy művésztét tart itt a városháza nagy termében. E kedves művészi esemény elé méltán teljes várakozással tekinthet városunk műértő közönsége annyival is inkább, mert ez alkalommal játszik legelőször Ipolyságon. Műsora válogatott, finom ízléssel összeszedett, s a mellett olyan decens, hogy akármilyen fiatal leány is bátran végignézheti, mindamellett elejétől végig kacagtató. Nem hiányoznak persze a híres Jászai paródiák se, se az aktuális apró nóták és a Molnár Ferenc, Heltai Jenő, Vajda Ernő és Gábor Andor apróságok. Kíséretében részt vesznek Gere Zsiga, a budapesti Magyar Színház ismert művésze és B. Czobor Gyula, a Magyar Színház volt tagja, a ki jelenleg az Apolló kinevaszkeccs film- és előadó művésze.

Az érdekes műsor a következő:

1. Tárgyalás Monna Lizáról) előadják: Czobor-Gere.
2. Balra tarts)
3. Ujházi nyugdíjban előadják: Hadrik-Gere.
4. Színészszerelem írta: Molnár Ferenc. Előadják: Hadrik-Czobor Gyula.
5. A potyajegy) előadják: Gere-Czobor.
6. A hitelroda)
7. A pesti család előadják: Hadrik-Czobor-Gere.
8. A vendéglőben (írta Gábor A.) előadják: Hadrik-Czobor-Gere.
9. Loegolás (írta Gábor A.) előadják: Hadrik-Gere.
10. Aktuális strófák éneklé: Czobor.
11. Jászai paródiák)
12. Szüffrajzok beszéd) előadja: T. Hadrik
13. A képviselőházban) Anna.
14. Hotel Ritz)
15. Schiller haramiái. (Szörnyű tragédia.)

Tekintettel arra, hogy a jegyek számozottak — fethívjuk városunk közönségét, hogy idejében gondoskodjék jegyeiről, melyeket 3 koronás és 1 kor. 60 filléres árban elővételben Neumann Jakab könyvnyomdája ad. Kezdeté este fél 9 órakor.

— **A Munkás Rokkantegylet.** A Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjgyulete ipoly-sági csoportja minden hó első és harmadik vasárnapján délután fél 2 óráig: fél 3 óráig tartja az Iparos Kör helyiségében hivatalos óráit. Beiratásokat elfogad és bővebb felvilágosítással szolgál Silberstein Samu ideiglenes pénztáros, ugy-szintén felvilágosítással szolgál Herz Adolf és Hajnal József ideiglenes ellenőrök.

— **Egy sorozat művészies reklám bélyeget** adtak ki a „Bersonművek“ Budapest VII., a melyek mindenkinek ingyen megküldetnek egy 5 filléres levélbélyeg beküldése után.

— **Csendőrsőrs állomás Paláston.** A belügyi m. kir. miniszter a zebegényi csendőrsőrsöt folyó év augusztus elsejétől kezdve Palást községbe helyezte át. Ezen közbiztossági intézkedéssel a közrendészetben régen tapasztalt hiány nyert megoldást.

— **Köszönet nyilvánítás.** Az Iparos Ifjuság jubileuma alkalmából a mélyen tisztelt védnökök és védnökségnek, továbbá Prachár József és Kreskó Nándor uraknak, kik mint pénztárosok és ellenőr szerepeltek, valamint a szíves felajánlásoknak és mindazoknak kik e mulatság érdekében fáradoztak, hálás köszönetet mond és kéri további szíves és jóindulatu támogatásukat *A rendezőség.*

— **Modern fényképezés** című könyv ugy a kezdő, mint a haladó amatőröknek kitűnő tanácsadó, receptkönyv, stb., melyből a legújabb eljárások a művészi amatőr képek előállításához bennfoglaltatnak lakónikus rövidséggel. Ára 180 korona. Megrendelhető csak a szerzőnél, Leopold Kornél, Budapest, VII. Erzsébet-körút 41. ki azt utánvéttel illetve a pénz előzetes beküldése mellett küldi.

— **Nyári társas utazás Lourdesbe és Párizsba.** A nyolcadik társas utazás irányára ez: Bpest, Milanó, Genova, Nizza, Montecarlo, Marseille, Lourdes, S. Sebastian (a híres spanyol tengeri fürdő az Atlanti óceánon), Bordeaux, Párizs, (4 nap) Zürich, vagy Luzern, Innsbruck Bpest, Indulás július 5-én, az ut 3 hétig tart. Ára II. oszt. gyorsvonati jegy lakás, reggeli, ebéd, vacsora (elsőrendű szállókban beleértve, 505 K. Részletes úttervet és felvilágosítást Vörtes József székesfehérvári tanár az ismert kiváló író küld.

— **A Patronázs Egyesületnek.** Váradi Jakab dr. ipoly-sági ügyvéd 6 korona megállapított tanudíját az ipoly-sági Patronázs Egyesületnek ajánlotta fel, melyért ezután mond köszönetet az egyesület vezetőségére.

— **Tüdővészességekkel szemben** mindenki észvételt van, mert napjaink meg vannak számlálva. Mert a mily könnyű a kezdődő tuberkulózist megállítani, oly súlyos feladat a kifejtett állapotban levőt meggyógyítani. A theria a legtöbb esetben tehát csak arra van szorítva, hogy a szenvedőnek megkönnyebbülést szerezzen és életét lehetőleg meghosszabbítsa. Nem minden beteg van azonban abban a helyzetben, hogy a tetemes költséget viselje. Mindenkinek tudnia kellene, hogy a Sirolin Roche-ben oly szer áll rendelkezésünkre, a mely által minden tüdővészess a lehető megkönnyebbülésnek könnyű szerrel részesevé tehet. Következetes használata — naponként 3 evőkanál — már rövid használat után megszünteti a panaszokat, javítja az étvágyat és az általános jóérzést. És ha egyáltalán van még segítség, evvel biztosan szolgál a Sirolin Roche.

— **Medárd.** A néphit a június nyolcadikára eső Medárral is foglalkozik s ki tudja, hány száz esztendő óta vallja, hogy ha ezen a napon az eső esik, akkor negyven napig majdnem egyhuzamban zuhog. Ezt a Medárról szóló mesét vajmi sokan tudják nálunk, s az utolsó két esztendő különösen félelmesítette ezt a napot, mert tavál és harmad éve isesővel köszöntött be, aminek a néphit szerint az volt a következménye,

hogy utána nem negyven, de legalább is hatvan napig esett az eső, amely tömérdek árvizkatasztrófát okozott és amely a nyári koresmárosokon kívül a fürdőket is kegyetlen deficitbe sodorta. Ily körülmények között a hétfői napra eső Medárd elé az idén nagy érdeklődéssel néztek, ebből vélve megállapítani, hogy nedves lesz-e a nyár. És csakugyan legalább Ipolyságon és a közel vidéken a délutáni órákban hatalmas záporban adta le névjegyét Medárd. Másnap ugyan szép idő volt, és eső nélkül mult el, de azóta a mai napig naponta sokszor kétszer is zápor zuhog le az ég felhőtömlőiből, azt a félelmetes horoszkópot állítva be az időről, hogy negyven napig tartó eső rontja el a legszebb tavaszi napokba helyezett reményeinket.

— **Az esztergomi tanítóképző.** Akik az esztergomi érseki róm. kath. tanítóképző első évtolyamára felvételt kívánnak, az igazgatóság-hoz címzett kérvényeikkel folyó évi június 30-ig irásban jelentkezzenek. Felvehet k oly ifjak, akik a 14. évet már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek, ha — a tanítói hivatáshoz szükséges erőteljes, ép test, normális szellemi képességet, jó zenei hallást orvosi bizonyítvánnyal igazolnak; ha a latin gépies olvasásban gyakorlattak; ha a gimnázium reál vagy polgari iskola negyedik osztályának sikeres elvégzését nyilvános iskolai bizonyítvánnyal —; korukat és vallásukat keresztlevéllel igazolják. Felvehető 30, legfőlebb 40 növendék. Az intézettel kapcsolatos tápintzeténel (ingyen ebéd és vacsora) a jövő tanévre hét hely üresedik meg, melyekért ugyancsak június 30-ig, külön kérvényben kell folyamodni. E kérvény a bíboros hercegprimáshoz címezve, szintén az intézet igazgatóságánál nyújtandó be. Mellékleendő a szülők vagyoni állapotát, a családtagok számát valamint a család fő polgári állását feltüntető hitteles bizonyítvány. — Tanítók gyermekei előnyben részesülnek. A szeptemberi beiratások alkalmával első éveseket csak abban az esetben vesz fel, ha a június hó 30-ig jelentkeztek a létszámot be nem töltötték.

— **Szép akar lenni?** akkor használja a Kriegner-féle szépitő szereket, melyek hírnevesek az egész világon. A Kriegner-féle Akácia-Krém 2-3 nap alatt minden szépség-hiányt, szeplőt májfoltot, pattanást, eltüntet, teljesen ártalmatlan, Fehériti, üditi, simítja a bőrt, tehát szépit, fiatatit. Ára 2 korona. A Kriegner-féle Akácia-szappan kellemes illatu, tartós és üdítő hatása, ára 1 kor. Kriegner féle Akácia puder védi a bőrt, a nap és szél befolyása ellen. Doboza 1 kor. Aki ezeket a kozmetikai szereket használja, annak nem kell vénüléstől tartania, szépségét megtartja a legmagasabb korig, kaphatók a gyógyszerárakban és drogériákban. Postán küldi az egyedüli készítő: Kriegner gyógyszerár, Budapest, Kálvin-tér.

— **A Tanítók méhészeti tanfolyama.** Az okszerű méhtenyésztés megtanulása és terjesztése céljából néptanítók részére a pápai, stubnyafürdői és székelykereszturi állami tanítóképző intézeteknél folyó évi július hó 14-től július hó 31-ig terjedő időközben 20-20 hallgató felvételével egy-egy méhészeti tanfolyam fog tartatni. A tanfolyam

hallgatói az intézetek helyiségeiben ingyen elszállásolást és étellemezést nyerne s ezenkívül arcképes igazolványuk alapján váltott fél harmadosztályú jegy ára a tanfolyam befejeztével megtérítették. A tanfolyamok a kaptárkészítést is tanulni fogják s a résztvevők a sajátkezűleg készített kaptárokat és egyéb legszükségesebb kezelési eszközöket a tanfolyam végeztével adományképen magukkal vihetik. A pályázni szándékozók egy koronás okmánybélyeggel ellátott folyamodványaikat azon tanítóképző intézet megnevezésével, hol a tanfolyamot végezni kívánják a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez címezve június hó 10-ig nyújtják be. Pálfi Péter kir. tanfelügyelőnél.

— **Csak egy anya tudja mennyi gondot okoz egy gyermek táplálása,** amikor a legeslegjobb táplálószer, az anyatej hiányzik vagy kevés. Milyen sokszor gyötörődik az anya amiatt, hogy nem tud mit adni gyermekének. Am azért a gondos anya nem bocsátkozik kísérletezésekbe, hanem osakis kipróbált, megbízható tápszerhez folyamodik, s ez nem lehet más, csak a Nestlé gyermekliszt, amely már pár nap múltán érezteti kitűnő hatását. — Egy igen tanulságos könyv jelent meg a Nestlé-liszt használatáról és úgy ezt a könyvet, valamint egy próbadozoz Nestlé lisztet ingyen és bérmentve küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 66. P.

IRODALOM ÉS ZENE

(*) **A Vasárnapi Ujság** június 7-iki száma szenzációs szépségű és érdekességű képeket ad Kossuth Ferenc temetéséről, Mátyás király gömőri szobráról, a löcsei új főgimnáziumról, a német császár magyar keresztapaságáról, gróf Szögyen-Marich nagykövet házána, Martinovics és társai sírjainak feltárásáról, az Empress of Ireland katasztrófájáról, stb. Külön érdekesség Zádor István pompás budapesti látképei. Szépirodalmi olvasmányok: Kaffka Margit regénye, Lakatos László novellája, Ady Endre és Tóth Árpád versei, Hevesy Andor cikke Rákóczi franciaországi tartózkodásáról. Érdekes cikk — egészen új adatokkal — a Kossuth-gyermekek gyámóságáról. Egyéb közlemények: Feszty Árpád arcképe, aktuális képek s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet sakkjáték, stb. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre öt korona, a Világ krónikával együtt hat korona. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

(*) **Érdekes Ujság.** legfrissebb száma meghozza a döntést a legszébb magyar árvaleány számára hirdett 2000 koronás pályázat ügyében. A teljes szövegében leközölt közjegyzői tanusítvány szerint a közönség érdeklődése valóban nagyarányú lehetett, mert 73.196 szavazat érkezett be. Ebből a legtöbb, 6163 szavazat esett az V. számú árvaleányra, aki után a legtöbb szavazatot, 6025-öt, kapott a XLIII.

számu árvaleány. Ilyenformán a 2000 koronás pályadíj Boreinovics Emilia temesvári árvaleánynak, az 500 korona értékű második díj pedig, a Szóts Simon cég által felajánlott teljes hálószoba-berendezés, Geréb Magda marosvásárhelyi árvaleánynak. A győztes arcképét gyönyörű mély nyomású reprodukcióban hozza Az Érdekes Ujság címlapja. A legújabb szám egyéb tartalma az aktualitások megszóktott kincsesháza. Gazdagon illusztrált cikk számolt be a függetlenséget ünneplő Norvégiáról aztán érdekes fölvetélek mutatják be az Empress of Ireland félelmes katasztrófáját, a katasztrófa alkalmából elpusztult Lawrence Irvinget és feleségét, az angol hajóraj brioni látogatását, a katonai távgyalogló versenyét, a római ghetto, Esad pasa elfogatásáról az egyetlen hiteles fölvetelt, Martinovics hamvait a Polo-Klub lovagló versenyét, Mánás Elza gyilkosainak pörét, hirtelen elhalt Feszty Árpádot. Talián Emil főszolgabírónak leleplezését, a német császárnak egy magyar gyermeknél vállalt keresztapaságát, az angol suffragettek legújabb garázdálkodásait, a kárpáti turautat, a heuooni derbyt, a múzeumkertcserkészünnepet, stb. Az Érdekes Ujság sportmelléklete is rendkívül gazdag s ezuttal a magyar uszóvilág hőseit mutatja be. A gyermekek és tudnivalók érdekességei egészítik ki a füzet tartalmát. A szépirodalmi rész Móríc Zsigmond, Krudy Gyula, Benda Jenő novelláit, a népszerű tréfákat és Kabos Ede regényének folytatását hozza.

(*) **Dörmögő Dörmötör szerencséseje.** Ezer meg ezer kis olvasó lesi, várja már hónapok óta, hogy találja meg kedvencük, Dörmögő Dörmötör, a híres-neves mackó a szerencsésjét. Most ír róla roppant mulatságos dolgokat képes gyermeklapjába, a Jó Pajtás-ba Sebők Zsigmond, a ki Benedek Elek társaságában nagy szeretettel csinálja e páratlanul kedvelt lapot a gyermekvilág számára. A legújabb, június 7-iki számába verseket irtak Feleki Sándor és Endrődi Béla, elbeszélést Zöldi Márton és Szemere György, hosszabb történetét folytatja Mauks Kornélia, érdekes dolgokat mond el a növényvilág csodáiról Gyula bácsi, Zsiga bácsi a Württemberg huszá-

rokról tud újabb krónikás adomákat, Benedek Elek folytatja regényét. A kis krónika rovat apróságai, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél évre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest, IV., Egy tem-utca 4

(*) **A svájci havasok legszebb részleteiről** közöl nyolc szép képet a harmincötödik életévét járó Ország-Világ e heti száma. Egyéb érdekes és részben igen aktuális képek: Napsugaras hangulat a kórházban. Károlyi Mihály Gróf, Orfeusz és a nimfák A suffragettek harcai Londonban, Albániai előkelőségek. Schiller halotti maszkja, Az automobil turaut résztvevőinek fogadtatása Szentesen. A puszták királya, Bövény legelő, Kivonulás Párisból az auteuili löversenyterre, stb. Egy sereg arckép is gazdagítja e héten az Ország-Világ illusztratív tartalmát. A lap irodalmi részében költeményeket regényeket, novellákat, kritikai cikkeket és verseket a szerkesztőkön. Várad Antal és Falk Zsigmond dr.-on kívül: Ábrányi Emil, Barabás Atilla, Dura Máté, Fligl József, Frankl Frida, Fonyó Berta, Géczy Edé, Horváth Rezső, Minke Béla, Moly Tamás, Pillich Nándor, Tamás Ernő, Ujhegyi Jenő. Kitűnőn szerkesztett rovatok ezenfelől: Színház, Művészet, Irodalom, Hírek, Zene, Sport, stb. Mutatvány számot ingyen küld a kiadó-hivatal (Budapest V. ker., Hold-utca 7), ahová az előfizetési pénz beküldhető. A lap ára félévre 8 kor. Minden új előfizető is díj, tanul és portómentesen megkapja az Ország-Világ Almach-ot, ezt a pompás kétkötetes diszmnívét, mely száz író és művész muukáját foglalja magában.

Képeslapok és aktképek Neumannnál kaphatók.

Biró Lajos munkái:

Gloria és más novellák	1-90 K.
A háboru (dráma vázlat)	—'60 "
A sajtó	—'40 "
Szolgák országa (regény)	—'60 "
A császár és más férfiak	—'40 "
Kis drámák	—'40 "
Sárga liliom	3— "
A jövő országutján	—'20 "
Elbeszélések	—'30 "

Molnár Ferenc munkái:

A lilium	2-50 K
A farkas	3— "
Az ördög	2-50 "
Pesti erkölcsök	—'60 "
Gyerekek	—'30 "
A doktor ur	—'60 "
A ferencvárosi angyal (Heltai—Molnár)	—'30 "

Kapható: A „HONTI LAPOK” kiadóhivatalában
Neumannnál, Ipolyságon.

an Davos, Arosa, Meran,
Arco sfb. ben a

SIROLIN Roche

mint rég bevált szer állandóan van használatban. } Jzletes, éfvégger jesztó és különös
Aránylag rövid idő alatt emyhi és megszünteti } jó hatást gyakorol a közérzésre.
a légzőszervek befegségét.

Eredeti csomagolásban 4-koz ért kapható minden gyógyszerésztárban.

Ipolysági piaci árak

junius 9.

	K. F-161	K. F-1
Buza	26 80	27 —
Rozs	18 —	18 50
Arpa	14 —	14 50
Zab	14 —	14 20
Tengeri	16 —	16 20
Burgonya métermázsa	4 —	4,50
Lud (sovány)	5 —	—
Tyuk (páronként)	5 —	6 —
Csibe (páronként)	2 40	3 —
Tojás 1 drb.	— 06	—
Marhahus 1 klgr.	1 52	—
Borju hus 1 klgr.	1 92	—
Sertés hus 1 klgr.	1 60	—
Juh hus 1 klgr.	—	—

ORVOSOK

a legjobb köhögés elleni szernek
jelezzik a

KAISER-féle mell karamellát
a három fenyővel.

Milliók használják

Köhögés

rekedtség, elnyálkásodás,
szamárhurut, katarus,
nyakfájás ellen, továbbá
meghűléselleni megóvásra.

6100 bizonyítvány orvosoktól és
magányosoktól bizonyítéka
a biztos hatásnak.

Étvágygerjesztő, jóízű bonbonok.
Csomagja 20 és 40 fill., doboza
60 fillér. Kapható minden
gyógyszertárban és drogériá-
ban. Ahol ez nincs ott fordul-
janak direkt

Fr. Kaiser, Bregenz (Vorarlberg)

MEGJELENT

Hontvármegye tisztii- segéd-
és kezelő személyzetének :

NÉVSORA

a vármegye területének szol-
gábirói járások és körjegyző-
ségek szerinti beosztása 1914.
évre fali táblázati alakban.

Ára 80 fillér.

Kapható
NEUMANN JAKAB
könyvnyomdájában
IPOLYSÁGON.

MIKSZATH KALMAN

munkái.

Kisértet Lublón	60 fill.
Prakovszky, a siket kovács	60 "
Két elbeszélés	30 "
Ne okoskodj, Pista!	60 "
A németke és egyéb elb.	60 "
Szent Péter esernyője	1.50 "
A gavallérok	60 "
Beszterce ostroma	1.20 "
A demokraták	60 "
Egy választás Magyarországon	90 "
Tót atyafiak	60 "
A jó palócok	60 "

Kaphatók a „Honti Lapok“ ki-
adóhivatalánál, Neumannnál Ipoly-
ságon.

Jó házból való fiu

nagyobb vidéki nyomdába

tanulóul

felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.

Császárfürdő Budapesten. —
Nyári és téli
gyógyhely, a magyar Irgalmasrend
tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü
radioaktív gyógyforrásai; modern be-
rendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfür-
dők, iszapborogatások, uszodák, külön
hölgyek és urak részére. Török-, kő- és
márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és
villamos-vizfürdők. A fürdők kitünő
eredménytel használhatók főleg csúszos
bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-
kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s
altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakó-
szoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy
és zenedij nincs. Prospektust ingyen és
bérmentve küld **Az igazgatóság.**

Gyermekeimnek nem adok élesztővel
készített tésztákat, férjem, ki gyermek-
orvos, határozottan ellensége az ilyenek-
nek. Minthogy azonban a kicsinyeknek
a tészta kell, lepényt, tortákat s felfu-
jat Dr. Oetker-féle sütőporral készíték
nekik. Vacsorára gyermekeim tejből és
tojásból puddingot kapnak. mita kitünő
Dr. Oetker-féle puddingporokkal készi-
lek el. vagy pedig crémet Dr. Oetker-
féle tiberna-cremporral. Változatosság
kedvéért kicsinyeimnek időközönként
Dr. Oetker-féle vörös darát adok mi
egy kitünően frissítő utóétel. Mindezen
ételek izletesek, táplálók és last not le-
ast voltak dacára olcsók,

**Schwartz Jenő ipolysági Iskola-utca 237. számú
háza**

mely áll 3 szoba, előszoba, élés-
kamra s mellékhelyiségekből
szabad kézből

eladó

esetleg f. évi július hó 1-étől

kiadó.

3-3

A legelőkelőbb

A legmegbízhatóbb

A legjobban szerkesztett

A legnagyobb terjedelmű

A legfüggetlenebb

budapesti napilap

AZ UJSÁG

Munkatársai a magyar zsurnalisztika, a magyar irodalom legkiválóbbjai.
Felelős szerkesztő: GAJARI ÖDÖN. — Szerkesztő társ: Dr. ÁGAI BÉLA.

ELOFIZETÉSI ÁRAK :

Egy évre K 28.— Negyedévre K 7.—
Félévre K 14.— Egy hónapra K 2.40

Az UJSÁG előfizetői a DIVAT SALON-t negyedévre K 2.50 kedvezményes
áron rendelhetik meg.

Megrendelési cím:

— Az Ujság kiadóhivatala Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. —

P az elasztikus
cipősarok

PALMA

figyelje
meg
TARTÓSSÁGÁT

Szuperfosfát, thómassalak, chilisalétrom száritott marhatrágya, kálisó és egyéb műtrágyákat jutányosan ajánl és állandóan raktáron tart **Berczeller Jenő, Ipolyság.**

Kiadó lakás!

Káptalan-utca 305. szám alatt 2 utcai szoba, konyha, éléskamra és pince esetleg kert is lehet hozzá **július 1-ére kiadó.**

Bővebbet
Csepreghy Istvánnál.

1-3

Az országban
20.000
árusítónal kapható

A NAP

Egy szám
6
:: fillér. ::

Minden városban és
községben A NAP-ot
megérkezése után
árusítónk kívánatra
házhöz szállítja.

Modern nagy alakú levélpapír,

doboz és 10 drb.-os csomagolásban
igen nagy választékban különféle
:: minőségben igen jutányosan ::

NEUMANN JAKAB

.. papírkereskedésében kapható. ..

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Utolérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegségeknek, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést Torokgyulladást, rekedtséget és gégegyulladást megszüntet, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorgörcs és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbiznál valamint az összes száj- és fogbetegségek, büffögés ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő bűzt Jó hatású püstitikusáztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyt, orbánczot, láztól eredő hólyagot, kelést szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kiütést. Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Minden háznál különösen influenza kelera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Írjunk: **Thierry A. Orangyal-gyógytárának**
Pregrada, Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla 1 nagy specialüveg 5-60 korona.

.. Nagyobb rendeléseknél jelemtékeny árengedmény! ..

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz s megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz, Használatos gyerektágyas nőknél fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlékeményedés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagaft, végtagok, csontszu, fekélyek, ütés szúrás, lövés, vágás vagy zúzódás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: füveg, szálka, por, serét, tüske stb. kinövések, kárbankulus, képződmények, valamint rák ellen, fereg, rothadás, körömgyűlés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségekkel előforduló fültekvésnél, vérkeféseknél, fülfolyásnál, valamint kipállás esetén csecsemőknek stb. kitűnőhatású.

2 tégelyára K 360 a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett kapható.

Budapesten kapható: **Török József** gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszer-tárában. Nagyban: **Thailmayer és Seitz, Gocsmeyer Utódnál, Rudanovics Testa,** drogeriákban Budapesten kapható. Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül:

Thierry A. gyógyszer-tárából, Pregrada, Rohitsch mellett.

100 db. VIZSGALAP

igen jó papiroson izlésesen kiállítva 1 k. 10 f.

100 drb. iskolai bizonyítvány

finom papiroson elegáns kiállításban 4 korona

KAPHATÓ

NEUMANN JAKAB

KÖNYVNYOMDATULAJDONOS ÉS PAPIRKERESKEDŐNÉL

IPOLYSÁGON.